



אלופים גונן ושרון חסינות?

מחברת קטנה, מיוחדת במינה. היה זה יומן אישי שכתב החייל יוסי גרסיאני החל ביום שישי ה-12 באוקטובר, בו שיחזר את שערב עליו מפרוץ המלחמה. **מיסמך נדיר.** מיסמך מיוחד במינו זה, שנכתב בתוך הסנק תוך קרבות דמים, אבד לחייל שאסף אותו מהסנק, הוא עבר גילגולים רבים עד שנמצא לבסוף, הגיע לידי משפחתו של יוסי גרסיאני בכפר שמריהו.

הוא נמסר לפירסום לבמחנה, שבועון חיילי ישראל. אין ספק שזהו מיסמך אנושי נדיר, מרטיט באוטנטיות שלו, המשיך את מה שעובר על חיילי צוות סנק הנלחמים עד כלות כוחותיהם בחזית הדרום, מימי הבלימה ועד לצליחת התעלה מערבה. ללא כחל ושרק, וללא מליצות מיותרות, מתאר גרסיאני בלשון צברית אופיינית את כל מה שעבר עליו. הוא הפסיק לכתוב ביומן זמן קצר לפני מותו. הנה טעם מהיומן, שנכתב ביום ראשון ה-14 באוקטובר, היום התשיעי למלחמה: **ליס אומר:** "שרק לא נחטוף איזה שמל" שטנו. אש, וירה קצר. גזז שני למטרה. ליס מתמרמר על הביזיון ומאשים את עצמו על שבזיבו פגזים ולמטרה כל-כך רחוק קה. גזז מבצע מלאי מחדש ובינתיים נותנים להם להפתקב כדי שנוכל לדפוק אותם.

כרגע מתחילים להרביץ בארטיילריה. את מיקרא תפסו טנקים ממארב מטרות של 300 מטר. כרגע הוא נחלץ לאחור. נקווה שיצא ממש שלם ובריא. כרגע, מכל עוצמת הקרבות, אני מת לפשתן. אף על פי שפשוט כבר פעמיים היום, אין דבר, כנראה שמדגדג לי משהו בפנים. בדרך כלל, אין זמן לצאת לפשתן ועושים זאת מיקרא מתחיל להסתובב קצת ומרגיש ש"מוטט" לדפוק אותם מכיוון צפון... **חנטררש גדול!** היה זה רק טבעי שבמחנה, שנטל על עצמו לפרסם את יומן הקרבות של חייל שנהרג, יפרסם אותו כמו שהוא, ללא השמטות וללא צנזורה. אולם נראה שכאשר מדובר במלחמה ה"גוראלי", אפילו קושרתו של חלל צעיר אינה קדושה עוד. שכן קצין חינוך ראשי, בהוצאתו מופיע בחננה, לא היסט להפעיל צנזורה פוליטית על יומנו של החייל.

בין שאר הפרטים שכתב יוסי גרסיאני ביומנו בימי הקרבות, הוא תיאר גם את מחשבותיהם ורגשותיהם של הלוחמים לגבי ההנהגה המדינית והצבאית של המדינה. כך, למשל, כתב ביום שלישי, ה-16 באוקטובר, היום ה-11 למלחמה, היום בו צלח הסנק של יוסי את תעלת סואץ מערבה: "כרגע נותנים הוראות לגבי ההעברה על הדוברות. כל הגדה מליאה בכוחות שלנו. מימין לנו תותחי נ.מ. וציוד הנ"דוטי כבד. כרגע לביא מזהה את אריק שרון ואת ציפי לפני הכלי של נעים משוחחים עם הח"ט".

אחרי שתיאר את הצליחה, כתב גרסיאני ביומנו: לביא מכרזי: "אריק שרון (המשך בעמוד 23)

בצד צלם העולם הזה, רמי הלפרין, שנפל בחווה הסינית.

רינו נזעק, הביא את הפרשה לידיעת אורי אבנרי. אחרי בירור יסודי, פנה אבי נרי (שהיה אז עדיין ח"כ) אל כל חברי הממשלה, הביא את העובדות לידיעתם, אותה שעה פירסם מאמר מעורפל על פרי שה זו במדור הנוודו, תחת הכותרת: "פרי-שת דרייפוס". כתוצאה מכך פורסם העניין ברחבי העולם.

בכך החל סיבוב חדש. הממשלה ניסתה להתחמק, העבירה את העניין לוועדת אגרנט — אף שאבנרי ציין במכתבו של וועדה אין כלל סמכות לגבי רוב האשר מות, מסני שהן מתייחסות למאורעות ש"קרו בשלב הצליחה, אחרי הגומע שנקבע לוועדה כגבול חקירתה ("גומר שלב הי בלימה").

אחרי שהוועדה עצמה העמידה את הי ממשלה על כך, הוחזר הכדור לרמטכ"ל. הוא פנה שוב לפרקליט הצבאי, ולאחר מכן ליועץ. הפעם חיוו שניהם את דעתם בזכות מינוי ועדת-חקירה.

כך, באיחור של ארבעה חודשים, נעשה מה שצריך היה להיעשות מייד, בהתקבל קובלנה של אלוף. השבוע מינה הרמטכ"ל ועדת-חקירה רשמית לבירור ההאשמות. בפעם הראשונה יוכל גורודיש לנסות להור כיח את האשמותיו — ואילו לאריק שרון עצמו נותן הדבר את האפשרות למסור לחוקרים את הגירסה שלו לגבי אותם מאורעות.

אריק עצמו לא הגיש שום קובלנה מצדו.

עיתונות צנזורה על המתים

עיתון חיילי ישראל פירסם יומן של טנקיסט שנפל תוך השמטת ביקורת על מדינאים

הסנק של יוסי גרסיאני, איש מילואים מכפר-שמריהו, נפגע ביום ה-12 למלחמת יום-הכיפורים, ממערב לתעלת-סואץ. הוא ספג פגיעה מתותח נ.ט. בחלקו האחורי של הצריח ושלושה מאנשי הצוות שלו נפצעו וניכרו באש שהחלה להתלקח בו, היה זה ליד תחנת הרכבת של סרפאוס, בדרך לאיסמעיליה, שם נתקל כוח צנחנים שהיה מלווה בשני טנקים בהתנגדות קשה. שלושת אנשי הצוות של הסנק הפי גוע חולצו ופוננו לחצר אחד הבתים ב"תחנת הרכבת. יוסי גרסיאני, מט"ק שלא נפגע, חיפש מים עבור הפצועים. הוא זינק לעבר הסנק שנפגע, ניסה להוציא ממנו ג'ריקן מים כדי להביאו אל הפצועים. בדרך חזרה, כשהג'ריקן בידו, הוא מעד ונפל. הוא נפגע בכדור בראשו ו"נהרג במקום.

רק אחרי שהגיעה תיגבורת אל הכוח חזר אחד הפצועים אל הסנק, הוא הוציא ממנו, בין שאר החפצים האישיים, גם

בתוקף תפקידו כח"כ, יכולה חסינותו ל"התבטל. לשם כך דרושה פנייה של היועץ המישפטי של הכנסת, החלטת ועדת-הכנסת לקבל את הפנייה, דיון במליאת הכנסת, והחלטת המליאה ברוב קולות.

חמושה סעיפייאישום. כדי להביא את היועץ המישפטי לפנות בדרישה כזאת אל הכנסת, דרושה קביעה של קצין בודק, או ועדת-חקירה צבאית, שאכן יש מקום להעמיד את אריק שרון לדין.

ב-13 בנובמבר 1973, עוד בטרם היבחרו של אריק שרון לכנסת, הגיש אלוף פיקוד הדרום דאז, האלוף שמואל ("גורודיש") גונן, קובלנה רשמית נגד מפקד-האוגדה האלוף אריאל ("אריק") שרון, שהיה כפוף למרותו. הוא תבע מינוי קצין בודק — כהכנה להצמדת אריק לדין.

האשמותיו של גונן ארבעה מיקרים של אי-ציות לפקודה, בשלבים השונים של המלחמה, ומיקרה אחד של עקיפת שר-שרת-הפיקוד ופנייה ישירה לשר-הביטחון, כדי להמריצו לבטל פקודה חוקית שהוטלה עליו.

טענותיו המפורטות של גונן היו: (1) שהאלוף שרון לא מילא פקודה, ביום ה-8 באוקטובר, להעביר כוח מסוים לרשות האלוף אדן (ברן), בעת קרבות הבלימה במיגור גשר פירדאן. כוח זה לא הופעל כלל, והפעולה נכשלה תוך אבני דות כבדות.

(2) שהאלוף שרון פתח בלי אישור בהתקפה ביום ה-9 באוקטובר, תוך מסיירת הודעות בלתי-נכונות לאלוף הפיקוד. בהתקפה זו אבדו 20 טנקים על צורך תיהם, ולא הושג דבר.

(3) שהאלוף שרון לא מילא פקודה מפורשת שקיבל ערב הצליחה, ובכך השי פיע על כל מהלך המלחמה. הפקודה הייתה לכבוש גיזרה של ארבעה ק"מ לאורך התעלה, ליצור ראש-גשר, ולהבטיח את שני הצירים המובילים לראש-הגשר, וה"מוצבים הסמוכים.

מתוך הליטות לעבור את התעלה ולי-הבטיח לעצמו את המעמד של כובש מע"רבה-התעלה, חיבל אריק בתוכנית-ה"מיב" צע. לפי תוכנית זו היה עליו להבטיח את הצירים, ולאפשר לאוגדת ברן לעבור את התעלה ולכבוש את השטח ממערבה. כתוצאה מאי-מילוי פקודה זו, ומסירת הודעות בלתי-נכונות על המצב בשטח ועל היערכות הכוחות, תפסו המצרים שוב את הצירים וחטמו אותם, והיה צורך ל"כבוש שנית, תוך אכידות כבדות. תפקיד זה בוצע עליידי אוגדת ברן, כתוצאה מכך התעכבה אוגדת ברן ב-36 עד 40 שעות — עיכוב שהיו לו השלכות מרחיקות לכת על המצב בעת הפסקת-האש.

(4) שהאלוף שרון לא ביצע פקודה לכבוש מוצב מסוים ממזרח לתעלה, וש"לא מילא את תפקידו כראוי כאשר ניגש לבסוף לכיבוש מוצב זה, ב-20/21 באוקטובר, עליידי כך שלא תיגבר את הלוח התוקף כראוי, לא סיפק לו כוח-אש אריטילרי מתאים, ולא פיקה על התוכניות. מוצב זה לא נכבש, דבר שסיכן את כוח צה"ל ממערב לתעלה.

(5) שבאותו תאריך עקף את אלוף-הפיקוד, התקשר במישרין עם שר-הביטחון וגרם להתערבותו לשם שינוי הפקודה ש"ניתנה לו.

העברת-ענישו. להאשמות חמורות אלה היה גורל מזור. אחרי שהרמטכ"ל קיבל את הקובלנה הרשמית, הוא ביקש הוועדה מטעם הפרקליט הראשי, הלה יעץ, כמובן, למי נות קצין בודק, חוות-ידעת זו הועברה לידי היועץ המישפטי לממשלה, מאיר שמגר (שאינו לו סמכות רשמית בנדון, אך שכיהן בעבר כפרקליט הצבאי הראשי, והנחשב לבר-סמכא). שמגר אישר את חוות-הידעת, אולם הוועדה כפולה זו לא החזיקה מעמד. בצורה תמוהה שינה הפרקליט הי צבאי את דעתו, נקבע שהקובלנות לא תבורנה בדרך רשמית, אלא שהנושא ייכלל בתחקיר צבאי שיגרתו — בו אין גאשמים ואין אישום.

באותו זמן הועבר גונן מתפקידו, נשלח לתפקיד ווטר לרחבי-שלמה. הדבר ה"פריש עליידי כל כעונש על העזות לפגוע בשרון, שנהגה מתמכת משה דיין.

"פרשת דרייפוס" כך היה העניין נקבר, וללא התקוממו כמה חיילים פשוטים נגד העוול שנעשה, לדעתם, לגורודיש, הם פנו לכתב העולם הזה, רינו צורה, שהשתתף במלחמה ולחם בדרום

(המשך מעמוד 16)

הביטחון. מינויו כשר-הביטחון היה בטוח. הודעת גולדה טרקה לפי שעה את הדלת בפניו.

לפני כן התענה שימרון פרס. חבריו הציעוהו כשר-הביטחון, כמלא-מקום ל"דיין (ראה עמודים 12-13). אולם דיין הכריחו לנטוש את הממשלה, והחלום גגזו לפחות זמנית.

● **יהושע רבינוביץ,** שאיבד זה עתה את עולמו בעיריית תל-אביב, התנחם בכך שיהיה שר. שמו כבר נכלל במקום בטוח ברשימה, כאשר לפתע...

● אפילו יוסף אלמוגי ראה לשעה קלה את ג'יעדן בעיניו. משהו הציע אותו כשר-הביטחון, משהו אחר הציע אותו אפ"ל לו כראש-ממשלה. הכל פורסם שחור על גבי לבן בעיתונים, ואז, לפתע...

● לשעה קלה היה גידעון האזנר הי ליברל-העצמאי שר-בדרך. אמנם לא הוצעה לו הגשמת חלומו — להיות שר-המישפטי, טים, תפקיד שהיה פעם בידי מנהיג-מיפ"ל, לגתו פינחס רוזן, אולם הוא יכול היה להיות לפחות שר בלי-תיק, ואז, לפתע...

אך הקוריוז הגדול ביותר נפל בחלקו של ח"כ משה ברעם. אחרי מאבק קשה, בו הופעל סניף ירושלים של המיפ"ל, הובטחה לו משרה של שר.

איזה שר? החליטה גולדה: ישאירו שלוי שה תיקים לרפ"י — תחבורה, עבודה, הסברה, מתוך השושה אלה ניתן לרפ"י לבחור בשניים, השלישי ימסר לברעם. לפיכך יכול היה ברעם, שאיננו ידוע כאינטלקטואל מובהק, להתעורר בוקר אחד ולמצוא את עצמו כשר-ההסברה של ישראל, אך תחת זאת, לפתע...

טאנטאלוס נעשו עליידי צאוס. כל הי יהודים הטובים האלה עונו עליידי מלכה בשריודם, על לא עוון בכפם.

צה"ל מישפט האלופים האם יועמד ח"כ אריק שרון בפני בית-דין משפט צבאי — למרות חסינותו?

לחבר-הכנסת אריק שרון יכול לקרות משהו, שעדיין לא קרה לשום ח"כ: שי-



יוסי גרסיאני ז"ל להשתיק את המתים

חסינותו תוסר כדי לאפשר לו לעמוד בי משפט צבאי. לחבר-הכנסת יש שני סוגי חסינות. כל מעשיו בתוקף תפקידו כח"כ — מחוסנים לחלוטין, וחסינות זו אינה ניתנת לביטול. אך אם נאשם ח"כ במעשה שעשה שלא